

VARTEIG

Menighets- blad

Nr.7

Desember/januar 2000

27. årg.

SANGEN FOR ET NYTT ÅRTUSEN

Biskop Ole Chr. Kvarme

Mennesker på vandring synger, pilgrimer synger. Hvilken sang skal vi syngre når vi tar steget inn i et nytt århundre? Hvilken sang skal bære oss inn i det tredje årtusen?

Englesangen fra julenatt - det er for meg sangen for et nytt årtusen, det er vandringssangen som kan bære oss inn i en ny tid: "*Ære være Gud i det høyeste og fred på jorden og Guds velbehag blant mennesker.*"

Slik synger englene den natten da Jesus blir født. Nå handler Himmelens Gud, og englene synger: "Gloria! - Ære være Gud i det høyeste." Nå handler Gud for jordens skyld, og englene synger, ja dette er deres forventning: "Fred på jorden!" Nå blir Guds Sønn menneske for å bringe Guds nærvær og frelse til mennesker på jorden.

Derfor jubler englene og synger: "Guds velbehag - Guds nåde - blant mennesker."

Englene sang fra himmelen for hyrder som ble satt i bevegelse på jorden. Sangen ble jublet frem av en hærskare av engler som fylte himmelhvelvingen fra bryn til bryn. På terskelen til et nytt årtusen løfter Jesu Kristi menighet denne sangen fra jordens daler. Dette er sangen om Jesus og samtidig sangen som gir mening til våre liv, retning til vår vandring, håp for fremtiden. For denne sangen setter også oss i bevegelse, og vi lever den ut nedenfra - i motsatt rekkefølge.

For oss begynner det med Guds velbehag - Guds nåde - i våre liv, en nåde som er for alle mennesker. I personen Jesus Kristus, I hans fotspor kalles vi til fred, til tjeneste for fred. "Salige er de som skaper fred!" sier Jesus. Og med Guds nåde i våre liv og i fredens tjeneste synger vi hele tiden: *Ære være Gud i det høyeste.* For det er også målet for vår vandring, vårt sikre håp. En dag skal vi syngre den nye sangen for Guds trone i det nye Jerusalem, på en nyskapt jord.

Dikteren Jakob Sande kalte den "himmelsongen som alltid er ung og ny."

Jeg kaller den sangen for det nye årtusen:

*"Ære være Gud i det høyeste
og fred på jorden
og Guds velbehag blant mennesker."*

*Ole Chr. M. Kvarme
Biskop i Borg*

LEDEREN skriver

Når disse linjene leses, er det adventstid. Mange av oss lærte tidlig - kanskje allerede på søndagsskolen - at de nærmeste ukene nå er en "ventetid". Jesus skal komme. Vi skal forberede oss på jula og minnes at Frelseren ble født. Rent følelsesmessig forestiller vi oss og forventer at barnet i krybba skal komme til oss. Ikke noe galt idet! Likevel så kan en slik *barnventing* avlede både menigheten og den enkelte kristne fra den virkeligheten som vi er satt inn i. En klok kvinne har engang sagt: *Jesus kommer til oss bare i skikkelse av et eller annet medmenneske.* Dersom vi ser oss blinde på barnet i krybba, risikerer vi å miste av syne de mange medmennesker som daglig ferdes i vår vei og som ofte undrer seg over hvor Jesu etterfølgere befinner seg. Kan hende var det en eller flere av disse vi møtte på vei til jobben i dag: - Skoleguttene eller skolejenta som ikke får det til... Den ensomme innvandrerens som leter og vakler i en fremmed kultur - langt borte fra hjemlandet sitt.... En av ektefellene som

fant ekteskapet uutholdelig og brøt ut av samlivet med de smerter det førte med seg... Eller: Var det kanskje besteborgeren som holder dette med Jesus og kristendommen på trygg avstand....? Hvor er den kristne menighet - og du og jeg - når Jesus kommer i slike *hverdagsskikkelser*? Jovisst skal vi *vente* på Jesus i gudstjeneste-feiringa og i det kristne fellesskap. Det er rett, og det understreker grunnvol-len i evangeliet. Men også utenfor kirkeveggene, utenfor menighetsfellesskapet *kommer* Han til oss, ofte forkledd som *en av hans minste små...* De som livet gikk skeis for. Å møte *den* Jesus er langt vanskeligere enn å ha forestillingen om barnet i krybba i menighetens julefestivitas. - *Alt du gjorde mot en av de minste små, det gjorde du mot meg ...* Jesus sa faktisk det!

Måtte den siste adventstid i dette årtusnet bli en riktig ventetid for oss. Slik at vi gjenkjenner Jesus når han kommer. Oftest i hverdagsklær..

-W

FØRJULSFEST

Ovaskogs barneforening arrangerer førjulsfest på Høgheim fredag 17. desember kl. 18.00. Vi får besøk fra kretskontoret. Håper mange har lyst til å komme og dere tar med dere et lite fat med mat til et felles måltid. Vi ordner drikke. Håper dere kommer og hjelper oss å tyvstarte på julen!

ALLE VELKOMMEN!

TENNE JULEGRAN UTENFOR VARTEIG KIRKE!

Tenk å få oppleve starten på et nytt tusenår! Kirkeåret begynner med adventstiden. Slik blir **denne** adventstiden på en måte den siste i dette tusenåret og samtidig starten på et nytt tusenår. Dette vil kirken markere. Varteig menighetsråd skal ha et arrangement i denne adventstiden, spesielt beregnet på barna.

Tirsdag 7. desember 1999 kl. 18.00

tenner vi julegrana utenfor Varteig kirke.

Vi håper mange, mange barn vil være sammen med oss om dette! Først tenner vi julegrana utenfor kirken. Så går vi inn i kirken og får julegløgg og pepperkake. Der hilser vi på presten og synger mer sammen. Håper vi får en koselig adventsstund!

Hjertelig velkommen til små og store!!

TUSENÅRSKONSERT

Litt lenger ut i januar år 2000, inviterer
Varteig menighetsråd til "Tusenårskonsert."

Søndag 16. januar år 2000, kl. 18.00

blir det arrangert "Tusenårskonsert" i Varteig kirke.

Det er mange, mange i Varteig som spiller et instrument eller synger. Noen av disse vil vi få høre på denne konserten. En konsert
"- av Vartinger - for Vartinger"!

Vi gleder oss til denne kvelden, til mye vakker musikk.
Konserten vil bli omtalt i avisa, der får dere detaljene. Følg med - følg med!
Hjertelig velkommen til "Tusenårskonserten" i Varteig kirke!

VARTEIG INDREMISJON

Varteig Indremisjon og Varteig KFUK/M har bibelhelg på
Bredablikk 26. - 28. november med Haavard Bache.
Fredag og lørdag begynner vi kl. 19.00. Søndag kl. 18.00.

Alle velkommen!

UTLEIE AV HASLE MENIGHETSSENTER

Er du interessert i å leie Hasle Menighetscenter til ditt arrangement eller selskap - ta kontakt med Yngvild Elseth Hansen, tlf. **69 13 14 23**

VARTUNS VENNER

Onsdag 1. desember kl. 18.00.

Besøk av Heidi Gressum Antonsen. Julemesse.

Alle hjertelig velkommen!

FORMIDDAGSTREFF PÅ BETEL

Onsdag 1. desember kl. 11.00.

Tale av Åge Philip Eriksen, sang av Seiersten musikklag.

ALLE HJERTELIG VELKOMMEN!

VARTEIG MISJONSLAG

har møte på Breidablikk søndag 12. desember kl. 18.00.

Årsmøte 9. januar kl. 18.00 på Høgheim.

BETEL, ISE.

Misjonsmøter: 8. desember.

Tussilago: 6. desember

Søndagsskole kl. 10.30: 2. des.

Tussilago og søndagsskolen har felles juletreffest 29. des. kl. 17.00

OVASKOGS BARNEFORENING

har møte mandag 29. november kl. 17.00 på Høgheim.

Vi lager julepynt. Utlodning.

ALLE VELKOMMEN!

FØRJULSKONSERT

i Varteig kirke søndag **19. desember kl. 16.00.**

Varteig skoles musikkorps spiller.

Varteig Menighetskor og Baluba,

Varteig barnekor med solister og blåsere
framfører adventmessen "Fest i Guds hus".

Messen er skrevet av Eivind Skeie/Geir Knutson
og menigheten vil også bli aktivisert.

Sokneprest Godman deltar.

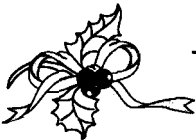
Ofring til menighetsarbeidet.

	SLEKTERS GANG	

Døpte:

Eivind Sletner, Eskil Ludvig Holt Lunde

**MENIGHETSRÅDET,
SOKNEPRESTEN OG
KIRKEPERSONALET
FORØVRIG**

**ønsker alle bladets lesere,
særlig gamle, syke og
ensomme,
EN VELSIGNET
HØYTID!**

***Kirkekjøring til
VARTEIG kirke***

KONTAKTPERSONER:

L. SIKKELAND, tf.: 69 13 22 56
I. AARMO, tf.: 69 13 11 66

**TA KONTAKT MED EN AV OSS
DERSOM DU ØNSKER SKYSS
TIL GUDSTJENESTEN**

**RING GJERNE DAGEN I
FORVEIEN**

HILSEN DIAKONUTVALGET

KOLERAKIRKEGÅRDEN - VARTEIG HISTORIE

Mange av bladets lesere vet kanskje at vi har, eller rettere hadde, en liten kirkegård som lå rett vest for kirken. Denne kolerakirkegården lå bak huset til Randi Matysiak i nærheten av lysløypa. Gunnar Brenne fortalte at han kunne huske å ha sett en rusten gjenstand av jern i området. Kanskje kan dette ha vært restene etter jernkors?

Slike kolerakirkegårder finnes i de fleste bygder. Epidemien herjet i Norge på 1830-tallet. Kolera var en heftig mave- og tarmsykdom. Ca. halvparten av de som fikk sykdommen, døde. Verst utsatt var barn og eldre. På den tiden hadde legevitenskapen lite å stille opp med. Amtsfysikusen ga følgende råd: "*Den syke bør strax bringes i et tilstrækkelig varmt bad, og derefter froteres eller børstes ret dygtig over hele legemet, enten med blotte uldne klæde, eller med champher-spiritus der er lit oppvarmet.*" Videre sa han noe om at man evt. kunne gi den syke kamferdråper tilsett noen dråper opium.

For å begrense smitten ble det bestemt at de som døde av kolera, måtte legges i kiste det lokket ble spikret igjen så raskt som mulig. Begravelsen måtte foregå senest dagen etter dødsfallet.

I den gamle Varteig-boka kan vi lese følgende: "*En uhyggelig farsott holdt sensommeren 1834 sitt inntog i Varteig. En landeveisfarende kvinne døde plutselig på plassen Broen under Knatterud.*" Hun skal i følge historien, ha vært det første koleraofferet i Varteig. En annen versjon gikk ut på at koleraen først kom til Lilleng med en tiggerkone fra Halden. I alt skal det ha blitt begravd 5 mennesker på kolerakirkegården i Varteig.

Varteig var i 1834 en del av Tune prestegjeld, og det var ikke gjort i en handvending å få fatt i presten. Alle de 5 begravelserne i Varteig foregikk derfor uten prest. Gravplassen ble se-

ner innviet av prost Vogt. Det skjedde 23. november. Kolerakirkegården var 12,6x11 meter. Det er vanskelig å finne ut av kirkebøkene hvem som døde av kolera. Bare i ett tilfelle har presten notert at vedkommende er "*formodentlig død af Cholera.*" Det gjelder *Hans Cornelius Olse*, Sikkeland som døde 5. sept. 1834, ca. 70 år gammel. Ellers kan man lese om et "*fruentimmer fra Aggers død 28. august, ca. 50 år gammel, bosted Broen.*" Det er vel sannsynligvis kvinnen som kom til Knatterudbroen. Videre utover høsten er disse dødsfall oppteget i kirkeboka: 10. september: *Alexander, søn af Jul Andersen og hustru, Hasle, født 26. febr. 1833.* 10. september: *Peder, søn af Skjølert Eriksen, Vestgaardsplads, 10 år gammel.* 22. september: *Anders, søn af Skjølert Eriksen, Vestgaardsplads, 10 år gammel.* 7. september er det oppført en 11 år gammel gutt, Niels Olsen, sønn av Ole Guttormsen. Bosted er oppgitt Kolstad(?) - Hauggaard. Om dette er i Varteig eller Tune, er jeg ikke helt sikker på. Det er som sagt, heller ikke sikkert at alle disse døde av kolera, siden dødsårsak ikke er notert.

Årene gikk, gravplassen forfalt, og etter hvert ble den glemt. Kanskje er det nå på tide å trekke kolerakirkegården fram i dagens lys igjen? Hvis det da er mulig å finne rester etter disse gravene.

Solveig Rød

BORG BEGRAVELSESBYRÅ

Byrået for by og bygd

SARPSBORG • SKJEBERG

TUNE • VARTEIG
ROLYSØY

Sarpsborg Begravelsesbyrå
Tune Begravelsesbyrå
Begravelsesbyrået
Borgersen & Grandal
Skjeberg Begravelsesbyrå

HOVEDKONTOR

Kirkegaten 29 Sarpsborg

Tlf. 69 15 72 77

Hele døgnet

Vi kommer til konferanse

GRAVMINNER OG SKULPTURARBEIDER

- Håndverk av høy kvalitet bygget på 5 generasjoners erfaring
- Oppussing og farging av gamle stener. Inskripsjoner
- Gravrammer

JOHANSEN MONUMENTHUGGERI A/S

Stasjonsv. 206, 1743 Kinnestadhaugen Tlf. 69 16 36 33
Avt. Halden: Busterrudgt. 7b Tlf. 69 18 55 61

Se våre utstilte modeller – Ring oss og vi kan sende katalog

TØMRER

GLENN IORE LARSEN

Sikkeland, Ise

Alt innen:

- NYBYGG
- TILBYGG
- RESTAURERING Mob.: 901 03 172
- SERVICEARBEID Tel.: 69 13 23 62

DENNE ER LEDIG!

RING 69 12 35 97

HASLE HANDEL

Hasle - Tlf.: 69 13 12 12

ALT I DAGLIGVARER

BOKMILJØ SARPSBORG A/S

TORGET 3

1707 SARPSBORG

TLE: 69 15 14 69

FAX: 69 15 79 98

DENNE ER LEDIG!

RING 69 12 35 97

GUDSTJENESTER

2.s. i advent: 5. desember::

Varteig krk. kl. 11.00 v/prost W. Petterson.
Nattv.

3.s. i advent: 12. desember:

Hasle kl. 11.00. Fam.gudstj. v/spr. Godmann.
Andakt v/Torill og Jocke. Lovsangteamet.
Offer til Hasle.

4.s. i advent: 19. desember:

Betel kl. 11.00 v/spr. Godman.

Juleaften: 24. desember:

Varteig krk. kl. 16.00 v/spr. Godman.
Fam.gudstj. Offer til Kirkens Nødhjelp.

Juledag: 25. desember:

Varteig krk. kl. 11.00 v/spr. Godman. Offer
til BUR

Nyttårsaften: 31. desember:

Varteig krk. kl. 23.15. Midnattsgudstj. v/spr.
Godman. Nattv.

Nyttårsdag: 1. januar:

Varteig krk. kl. 11.00 v/spr. Godman. Offer
til NMS. Nattv.

1.s.e. Kr.åpenb.: 9. januar:

Betel kl. 11.00.

2.s.e. Kr.åpenb.: 16. januar:

Varteig krk. kl. 11.00 v/spr. Godman. Natt-
verd. Dåp.

3.s.e. Kr.åpenb.: 23. januar:

Varteig krk. kl. 11.00 v/spr. Godman. For-
bønn. Offer til Diakoniarb.

4.s.e. Kr.åpenb.: 30. januar:

Varteig krk. kl. 11.00 v/spr. Godman. Offer
til men.arb.

(med forbehold om eventuelle endringer).

Frist for innlevering av stoff: 12. desember

Varteig menighetsblad

Postgiro 0532 11 49962

Ordner alt ved:
BYRÅET Begravelser og
for bygd og by kremasjoner.

 Kommer i
konferanse.

BEGRAVELSESBYRÅET
Tore E. Nilsen

Behjelpelig Tlf. 69 16 80 41
hele døgnet Mobiltilf. 942 88 555

VARTEIG MENIGHET

Varteig preste- og menighetskontor:

tlf. 69 12 35 97, telefax 69 12 36 13

tirsdag og onsdag 09.00-13.00

fredag 08.00 - 11.00

Soknepresten treffes sikrest:

tirsdag 10.00 - 12.00 og

fredag 10.00 - 11.00

ellers etter avtale.

Sokneprest Lars W. Godman

Tlf. 69 12 35 95 - 69 13 11 19 (privat)

Mobil 916 05 033

Organist Knut Bø

Tlf. 69 13 11 73 (privat)

Menighetssekretær Sidsel Mathisen

Tlf. 69 12 35 97, 69 16 82 49 (privat)

Kirketjener Magne Nilsen

Tlf. 69 12 35 98, 959 04 721 (mobil)

- 69 13 11 76 (privat)

Menighetsrådsleder

Torstein Wågsås Tlf. 69 13 28 26

Konf.vikar. Tlf. 69 13 23 47